

IN EN OM

het Humanistisch Verbond

MEDEDELINGEN VOOR DE LEDEN — NR 5

HECHT VERBONDEN

Sombere lieden beweren, dat het met de markante wisseling der jaargetijden is gedaan en dat het op de duur slechts aan de dienstregeling der spoorwegen zal zijn te zien in welk fragment van het eindeloze regentijdperk we ons bevinden.

Hoe het ook zij, het Verbond blijft trouw aan de traditionele indeling van lente, zomer, herfst en winter, die ieder een eigen aspect aan het Verbondswerk verlenen.

Zo bracht de zomer het ook ditmaal weer florerende buitenwerk, een voortreffelijke zomerschool en een record-bezetting voor de Ark. De herfst opende een nieuw tijdperk van studie en bezinning.

Een reeks geschriften verkeert in een gevorderd stadium van voorbereiding. Een uitvoerig antwoord op het R.K. rapport „Overheid en Humanistisch Verbond” ligt reeds ter perse.

Dit nummer van „In en Om” publiceert het ten congresse reeds toegezegde rapport van de beginselverklaringscommissie. Daardoor beschikken leden en gemeenschappen opnieuw over materiaal, dat hen van dienst kan zijn bij de verdere bestudering van de vraag hoe de — overigens ongewijzigde — humanistische beginselen het best in woorden kunnen worden uitgedrukt. Hopen wij, dat zij met deze studie zodanig voortgang maken, dat vóór het einde van dit jaar eventuele wensen tot wijziging en aanvulling bekend kunnen zijn.

Wanneer het congres 1955 in dit opzicht tot een beslissing kan komen, zal daarmee een belangrijke studie worden afgesloten.

Deze studie mag ons niet de ogen doen sluiten voor het feit, dat velen het humanisme in hun persoonlijk en maatschappelijk leven als een bezielende kracht beleven, zonder dat zij behoefte voelen deze kracht langs de weg der indringende beschouwing te benaderen. Zij kunnen weten, dat er ook voor hen een volwaardige plaats in het Verbond is.

De vraag is of het Verbond reeds alle mogelijkheden biedt om ook deze niet-tot-beschouwing-geneigde mens zich in het Verbond thuis te doen voelen. Een door het hoofdbestuur ingestelde commissie heeft zich met deze vraag bezig gehouden. In het door haar uitgebrachte rapport „Mens en Verbond” wordt aan tal van aspecten aandacht besteed en wordt in het bijzonder de nadruk gelegd op het belang van een wezenlijke band tussen lid en Verbond.

Zonder twijfel is het ledental van het Verbond een factor van gewicht en niemand zal ongevoelig zijn voor het feit, dat het Verbond onlangs een ledental van 10.000 heeft bereikt. Dit getal wordt echter des te indrukwekkender naarmate wij er meer van overtuigd kunnen zijn, dat ieder van deze tien duizend zich ook waarlijk gebonden voelt met het Verbond.

Het streven blijft gericht op het versterken

van de verbinding tussen centrale bestuursorganen en gemeenschappen. Om dit contact te bevorderen werd gedurende de afgelopen weken iedere gemeenschap door een lid van het Centraal Bureau bezocht. Daarnaast is er het contact, dat gelegd wordt door middel van de Top Kader Conferenties en de gewestelijke organen. Een voorbeeld daarvan is de behandeling van het rapport „Mens en Verbond”. Nadat dit rapport op de T.K.C. van 2 en 3 October te Nunspeet was toegelicht en besproken, vormde 't op de gewestelijke besturenconferenties op 14 en 30 October de hoofdschotel.

Behalve deze verbindingen, die men van verticale aard zou kunnen noemen, zijn er contacten van functionarissen, die in hetzelfde vlak werkzaam zijn. Deze horizontale contacten bestaan o.m. uit sprekersconferenties, bijeenkomsten van raadslieden voor de arbeiderskampen, van ziekenhuisbezoekers.

In dit verband moeten ook weer de gewestelijke organen worden genoemd, waar gemeenschapsbesturen elkaar kunnen ontmoeten, ervaringen en inzichten kunnen uitwisselen, kortom de onderlinge band der gemeenschappen kunnen versterken.

Heeft dit alles betrekking op de relatie tussen organen en functionarissen van een geheel andere aard en van een niet hoog genoeg te schatten betekenis is de band tussen leden en Verbond. Deze band zal voornamelijk moeten worden gelegd in en door de gemeenschap en hierboven is reeds aangeduid hoezeer deze binding in het centrum van de aandacht staat.

In het kader van dit artikel kan deze gemeenschapsvorming niet anders dan terloops worden genoemd. Wel mag hier gewezen worden op het streven om de leden ook zoveel mogelijk te betrekken in de Verbondszaken van meer landelijke aard.

In de eerste plaats is er de reglementaire zeggenschap der leden, die, via de gemeenschapsvergaderingen uitmondt in het jaarlijks congres. Bovendien is het regel geworden ook langs andere wegen de leden te doen bijdragen in de gedachtenwisseling over centrale problemen.

De behandeling van de ontwerp-beginselverklaring vormt daarvan een voorbeeld. Ieder lid kreeg gelegenheid zijn inzichten aan de landelijke commissie kenbaar te maken. Tal van gemeenschappen vormden voor dit doel reeds studiekringen en gespreksgroepen ter voorbereiding ook van de in Januari 1955 te houden gewestelijke studiedagen, waar ieder lid welkom is.

Zo toont het Verbond een voortdurend verkeer van gedachten en denkbeelden, waarbij geen verkeersmiddel is uitgesloten en van inrijverboden geen sprake is.

Zo ook worden de beste kansen geschapen voor een hechte verbondenheid zonder de onmisbare verscheidenheid te schaden.

W. COENDERS

Groeiende welstand

De berichten over het economisch leven in Nederland, die ons, gedurende de laatste maanden in het bijzonder, bereiken, ademen allen een geest van optimisme. De Nederlandse Bank bleek in staat steeds grotere vrijheid toe te staan in de besteding van buitenlandse deviezen; de troonrede stelde belangrijke belastingverlagingen in uit zicht en als laatste, doch stellig belangrijkste maatregel zal, met ingang van deze maand, het inkomen van vrijwel alle loon- en salaristrekken worden verhoogd met 6%. Dit laatste ditmaal niet als gevolg van prijsstijgingen, doch mogelijk gemaakt door een toenemende welvaart in ons land. Daarnaast is de werkloosheid teruggelopen tot uiterst minimale proporties.

Voorwaar, er is alle reden om verheugd te zijn over deze groeiende welstand van de Nederlandse bevolking. Wanneer we ons herinneren, hoe wij in 1945 uit de allerverschrikkelijkste ellende zijn gekomen, gehavend en beroofd van alles en dat wij nu weer van een zekere welvaart kunnen spreken, dan is er volop aanleiding tot vreugde. Het is bovendien voor ons arbeidende volk om trots te zijn op deze door hun inspanning bereikte resultaten.

Er bestaat geen twijfel, dat bij de besteding van dit meerdere inkomen vele zaken eindelijk in vervulling kunnen gaan, die reeds lang, mischien te lang, moesten worden uitgesteld. Gelooft U niet, dat tot één van die zaken ook de verhoging van Uw contributie van het Humanistisch Verbond behoort?

Het Verbond heeft zich altijd tevreden gesteld met een bescheiden beroep op Uw beurs: het heeft nadrukkelijk ruimte gelaten voor de mogelijkheid om Uw bijdrage naar draagkracht te bepalen. Nu die draagkracht stijgende is, is er alle reden om te verwachten, dat een ieder de kracht en de strijdbaarheid van het moderne humanisme in Nederland zal helpen vergroten door daaraan de zo nodige financiële versterking te geven.

Laat dus ook het Humanistisch Verbond in de welstandsstijging delen door Uw contributie te verhogen. Schrijft nog heden Uw beslissing aan het Centraal Bureau, Bleyenburgstraat 1, Utrecht of aan de penningmeester van Uw gemeenschap.

ZOMER 1954

Het opschrift boven dit artikel is niet ironisch bedoeld, hoewel het wel de indruk zou kunnen wekken. Overigens is het wel merkwaardig dat de heer Coenders vorig jaar in zijn overzicht van het Verbondswerk gedurende de zomermaanden reeds schreef hoe de achter ons liggende maanden „meer uit een hardnekkige traditie dan uit werkelijkheidsbesef nog steeds zomermaanden genoemd worden”.

Tradities kunnen inderdaad hardnekkig zijn, en ook deze traditie heeft bewezen van de goede soort te zijn. Het feit dat het grootste deel van de Nederlandse bevolking in deze maanden veroordeeld wordt tot een soms korte, soms lange vakantie heeft ons genoopt de verschillende kampen weer in deze zelfde maanden te organiseren. Wij schijnen overigens al aardig aan de situatie gewend te raken en er ons bij neer te leggen, of misschien is het wel onze veerkracht die er dan maar van zal maken wat er van te maken is, in ieder geval was ook dit jaar de stemming in onze kampen opperbest. Wie deze stemming als maatstaf zou nemen, zou niet gemakkelijk tot de conclusie komen dat deze zomer de slechtste vakantieperiode geweest is in een lange reeks van jaren.

Er was ditmaal bijzonder veel belangstelling voor de verschillende mogelijkheden, die het Verbond biedt om zijn vakantie door te brengen; verschillende van onze kampen waren reeds lang tevoren volgeboekt. In de eerste plaats waren er de drie familiekampen in „de Ark”, kampen die voor velen al een vaste plaats in het Verbondsleven innemen. Men komt er, om er met het hele gezin eens een week uit te zijn, en het is steeds weer een beleving hoe daar in enkele dagen uit zo'n heterogeen gezelschap van 70 à 80 mensen zich als het ware één grote familie vormt, waar men zich thuis voelt. In eigen huis zelfs, en het blijkt ook wel duidelijk hoe groot de betekenis van dit eigen huis ook voor dit werk is. Voor een groot deel is dit te danken aan de verzorging in „de Ark”, aan de kwaliteit en de hoeveelheid voedsel natuurlijk, maar ook aan de aandacht die er aan ieders speciale verlangens wordt gewijd. Dat hierbij het persoonlijke element, ook op het gebied van de materiële verzorging, ondanks de bijzonder drukke werkzaamheden in dit hoogtepunt van het seizoen, nooit ontbreekt, maakt het ons wel gemakkelijk zich thuis te voelen. Het is voor de leiding van deze kampen dan ook een bijzondere steun dat zij zo geheel op de staf van „de Ark” kunnen rekenen, en wie wel eens de vroegere kampen heeft meegemaakt, beseft van hoeveel belang dit is.

Ook dit jaar zijn er weer van allerlei belevenissen geweest in deze drie weken, zoals de verschillende lezingen en voor-

drachten, de excursie naar de Hoge Veluwe, waarbij het zo bijzonder moeilijk was om met droge voeten weer in de bus te komen, en de tocht naar de Zuiderzeewerken, waarvan na twee dagen, op de bonte avond al een film gedraaid kon worden. En dan natuurlijk de speurtocht naar de Leuvenumse beek en het Huls-horster zand.

De tweede week had men het voorrecht dat er uit de deelnemers een zangersgroep werd gevormd, terwijl er gedurende de derde week een lekespelgroep van zijn vorderingen op het gebied van maskerspel en wenteltraplopen blijk gaf.

Ook dit jaar mochten we ons weer gelukkig prijzen dat de familie Hillmann de leiding van de kinderen op zich heeft kunnen nemen. De manier waarop dit gebeurt doet de ouders zich reeds na een dag afvragen of zij hun kinderen wel weer goedschiks mee naar huis zullen krijgen, terwijl na een week uitsluitend de geruststellende gedachte dat er bij de Hillmannen voor zoveel kinderen vast geen plaats is, bij hen de hoop doet herleven dat hun gezin toch wel weer in zijn geheel naar huis zou kunnen gaan.

Naast deze familiekampen werden er dit jaar ook de, ook al weer traditionele, kinderkampen gehouden, deze keer te Beekbergen. Ook hiervoor was de toeloop bijzonder groot, enkele kinderen moesten zelfs worden afgewezen. Het zijn voor de leiding wel bijzonder zware weken geweest. Vooral de tweede week, met het bijzonder ongunstige weer stelde wel bijzonder hoge eisen, vooral toen bleek, dat de grond de overvloedige regenval niet behoorlijk kon verwerken en het terrein om de tenten in een modderpoel veranderde. Het is zeer te betreuren dat door deze uitzonderlijke omstandigheden de leiding het besluit moest nemen de kinderen, voor zover de ouders bereikbaar waren, een dag eerder naar huis te sturen. Anderzijds zijn wij dankbaar dat de leiding blijk gaf van zoveel verantwoordelijkheidsgevoel, dat zij een dergelijk besluit durfde te nemen. Het is voor de commissie buitenwerk in ieder geval zaak ernstig te overwegen of het niet de voorkeur verdient deze kampen volgende jaren in een gebouw te organiseren. Weliswaar is het dan niet meer het echte kamperen in tenten, maar er zal rekening mee moeten worden gehouden dat zelfs dergelijke weersomstandigheden zich kunnen herhalen.

Overigens hebben de kinderen van deze zorgen van de leiding weinig bespeurd, en ook toen zij voor een deel een dag eerder naar huis gingen, hoorden we van verschillende kanten de woorden dat ze volgend jaar weer wilden meedoen, en dan liefst veertien dagen achter elkaar. De kin-

deren hebben evengoed een bijzonder plezierige vakantie gehad, de moeilijkheden zijn goeddeels buiten hen om gegaan.

Voor al de tweede week speelde een groot deel van het kampeven zich af binnen de tentmuren. Er zijn dan ook ettelijke vellen papier verknipt en gevouwen; ettelijke kleurpotloden zijn finaal opgebruikt; en daartussen door, als het maar even kon, gingen zij er op uit, bos en hei in, naar het openluchtmuseum en naar de Hoge Veluwe, en al de dingen die men tijdens een kamp doet.

Dan is er dit jaar ook weer een familietentenkamp gehouden, ook in Beekbergen. Een kleine groep, 28 deelnemers, die gezamenlijk kampeerde, waar men er op uit trok en gesprekken met elkaar op touw zette, luisterde naar een enkele inleiding, en tesamen de plannen voor de volgende dag besprak, zoals dat in een kamp toegaat.

Alles met elkaar zijn ook dit jaar de kampen weer geslaagd te noemen, niet alleen door het aantal deelnemers, maar vooral ook door de stemming die er heerste, een bewijs te meer, dat ook aan dit soort dingen in het Verbond behoefte is.

Dat deze kampen zo geslaagd zijn, is voor een zeer belangrijk deel te danken aan het werk en de aandacht die door de leiding aan voorbereiding en verwerkelijking van de plannen is gegeven. Het stemt tot grote voldoening dat het ieder jaar weer mogelijk blijkt een aantal mensen te vinden die bereid zijn dit werk met toewijding en geheel belangeloos te doen. Een woord van dank is hier zeker op zijn plaats. Wij hopen dat het ook volgende jaren weer mogelijk zal blijken deze leiders te vinden.

D. WINTER.

Humanistische jongeren gemeenschap

De H.J.G. mag zich in een voortdurend groeiende belangstelling verheugen. Velen vragen ons, wat is die H.J.G. eigenlijk en wat doen jullie. Om deze vragers een plezier te doen en omdat we het zelf prettig vinden, vindt er op 6 en 7 November a.s. een kennismakingsweekend plaats in de pas gerestaureerde Jeugdherberg „Rhijnauwen” te Bunnik bij Utrecht. De beoordeling van het programma laten we aan jullie zelf over. Naar onze mening ziet het er goed uit. Hier volgt het:

Zaterdagavond spreekt Prof. Dr G. Stuiveling over Humanisme en Jongeren.

Zondagochtend zal aan het lichamelijk welzijn van de deelnemers aandacht worden besteed. Onder leiding van Henk van de Wateren wordt er gesport, gedanst, geluierd en zijn we op andere wijze actief.

Zondagmiddag houdt Willem van Iependaal een inleiding over het gevangeniswezen in Nederland.

De kosten bedragen f 2,50. Je kunt je opgeven bij Hetty van Bergem, K. van de Manderstraat 41, Haarlem, bij wie ook nadere inlichtingen zijn te verkrijgen. Tot ziens in Bunnik en we hopen dat het je goed zal bevallen.

Naar aanleiding van de discussies over de Beginselverklaring op het congres 1952, besloot het hoofdbestuur in zijn vergadering van 21-6-1952 tot instelling van een veelzijdig samengestelde, kleine commissie, die zou hebben na te gaan of en zo ja, welke wijzigingen in de beginselverklaring zouden moeten worden aangebracht, opdat deze een principiële basis zou kunnen opleveren voor alle autonome humanisten. Het hoofdbestuur beval deze commissie aan zich door middel van enquête en interview allereerst te oriënteren omtrent de te dezen in en om het Verbond gehuldigde opvattingen en zich vervolgens te beraden en het hoofdbestuur te adviseren omtrent de te volgen procedure.

Aanvankelijk heeft het bureau van deze commissie een vijftiental personen verzocht hun mening kenbaar te maken, terwijl in „Mens en Wereld” een oproep van dezelfde strekking geplaatst werd. Tengevolge hiervan kreeg de commissie de beschikking over drie en twintig schriftelijke rapporten en een aantal mondelinge adviezen van enkelingen en gemeenschappen, die zorgvuldig werden ontleed en onderzocht. Inmiddels had het hoofdbestuur in zijn vergadering van 2-5-1953 de commissie nader als volgt samengesteld: Dr. J. P. van Praag, voorzitter, Prof. Dr. Libbe van der Wal, secretaris, en de leden H. Bonger, C. van Gorkom, A. de Jong, H. Redeker, Ir. P. Schut, Prof. Dr. G. Stuiveling en Mr. H. B. J. Waslander, terwijl de Heer R. Kellerman als waarnemer van de S.V.H.G. de besprekingen bijwoonde. Nadat de commissie in deze samenstelling zes maal bijeen was geweest, heeft zij op 6-11-1953 een voorlopig rapport opgesteld, dat onderwerp van bespreking is geweest in het hoofdbestuur, in de gemeenschappen en op het congres 1954.

Na deze voorlopige behandeling is de commissie opnieuw drie maal bijeen geweest, waarbij de leden C. van Gorkom en H. Redeker wegens drukke werkzaamheden helaas verstek moesten laten gaan. Opnieuw werden een zestal rapporten van gemeenschappen en enkelingen, alsmede het congresverslag nauwkeurig bestudeerd. Op grond daarvan werd het aanvankelijke onderwerp door de commissie nog nader gewijzigd. De wijzigingen hadden in het algemeen betrekking op een meer logische opbouw, een verduidelijking van de gedachten, een eenvoudiger uitdrukkingwijze, en een toevoeging waarin de betekenis van het humanisme voor de levenspraktijk uitdrukkelijk werd aangeduid. Tenslotte heeft de commissie in haar vergadering van 11-10-1954 het hierna volgende ontwerp vastgesteld, dat bij dezen aan het hoofdbestuur wordt aangeboden.

Procedure

De commissie adviseert het hoofdbestuur dit ontwerp zo spoedig mogelijk ter kennis van de leden te brengen. De commissie stelt zich voor, dat de gemeenschappen de maand November zullen gebruiken om het ontwerp bij voorkeur wellicht in kleine groepen, grondig te overwegen. Zij veronderstelt dat daardoor de voorwaarde geschapen wordt voor de bepaling van een standpunt der gemeenschap als geheel in de loop van December. Eventuele amendementen kunnen dan vóór Januari ingezonden en in Januari gepubliceerd worden. Dergelijke amen-

dementen kunnen in de loop van Februari worden overwogen, waarna vóór Maart eventuele sub-amendementen kunnen worden ingediend.

Het hoofdbestuur zal voorts hebben na te gaan op welke wijze eventuele amendementen op het congres aan de orde dienen te worden gesteld wellicht zal het aanbeveling verdienen daarvoor een prae-advies van de commissie, al of niet aangevuld met leden van het gewestelijk of plaatselijk kader, te vragen en voor het congres te publiceren.

Overwegingen

De commissie is van mening dat van een beginselverklaring niet verwacht mag worden dat zij een volledig beeld geeft van de overtuiging die er in wordt aangeduid. Men mag in het algemeen tevreden zijn, als men er in slaagt de grondslagen aan te geven waarop de overtuiging berust, of anders uitgedrukt, het raam waarbinnen die overtuiging zich beweegt. Aldus wordt ook bereikt, dat een beginselverklaring niet meer vastlegt dan nodig is om een basis van verstandhouding te scheppen voor allen, ongeacht hun filosofische, religieuze of politieke opvattingen, die met goed recht niet-godsdiensstige humanisten genoemd kunnen worden.

Voorts dient men er, naar de mening van de commissie niet naar te streven van een beginselverklaring een soort getuigenis te maken, dat als zodanig oproept tot een humanistische levensvisie of tot aansluiting bij een organisatie. Een beginselverklaring is daartoe een ongeschikt stuk. Zij dient op grond van het voorgaande niet meer te bevatten dan datgene wat inderdaad kenmerkend is en alle ruimte te laten voor persoonlijke of actuele uitwerking. Bovendien is de commissie van oordeel, dat een beginselverklaring zo kort mogelijk en in eenvoudige zinnen dient te worden geformuleerd.

Tenslotte spreekt de commissie als haar oordeel uit, dat zij niet de indruk gekregen heeft, dat het nodig of wenselijk zou zijn de geestelijke grondslag van het Verbond principieel te veranderen. Waaraan wel behoefte bestaat, is een meer bevredigende formulering, eventueel een nadere nuancering, van datgene wat voor en na de geestelijke grondslag van het Verbond is geweest. Met andere woorden het gaat, niet om een ander humanisme, maar om een andere omschrijving, opdat diegenen die de bedoelingen van het Verbond zouden hebben misverstaan, daardoor de verheldering krijgen, waarop ze recht hebben.

Ontwerp

Art. 2. Beginsel

De humanistische levensovertuiging wordt gekenmerkt door het pogen om leven en wereld te verstaan met een beroep op menselijke vermogens en zonder uit te gaan van openbaring.

Bij alle schakering die binnen deze overtuiging mogelijk is, worden daarbij de volgende grondslagen erkend:

1. Het humanisme acht een waardenbesef dat niet naar willekeur kan worden gewijzigd, wezenlijk voor de mens.

2. Het humanisme eist de voortdurende bereidheid zich in denken en doen redelijk te verantwoorden.
3. Het humanisme eerbiedigt de mens als enkeling en als lid van de samenleving in zijn menselijke waardigheid.
4. Het humanisme is zich bewust dat de mens deel heeft aan natuurlijke, maatschappelijke en kosmische verbanden.
5. Het humanisme stelt vrijheid en gerechtigheid als eis voor het persoonlijk en maatschappelijk leven.

Het humanisme vraagt om beleving en verwezenlijking van zijn beginselen in de praktijk van het leven.

Art. 3. DOEL.

1. Het Humanistisch Verbond wil allen verenigen, die het bovenomschreven humanisme aanvaarden.
2. Het beoogt de verdieping, verbreiding en verdediging van de humanistische levensovertuiging.
3. Het streeft er naar een geestelijk centrum te vormen, in het bijzonder voor hen die buitenkerkelijk zijn.

Toelichting

Art. 2. Beginsel

Aanhef.

Levensovertuiging drukt beter dan „levens- en wereldbeschouwing” uit dat het hier niet gaat om inzicht alleen, maar om iets dat de mens grijpt en drijft.

Wordt gekenmerkt geeft te kennen dat hier niet „alles” over die levensovertuiging gezegd wil zijn, maar slechts datgene wat deze levensovertuigingen in zijn verschillende vormen typeert.

Openbaring. Bij nader inzien werd deze term zonder enige toevoeging duidelijk genoeg geacht.

Lid 1.

Waardebesef roept wellicht minder dan „normgevoel” het misverstand op dat hier gedacht zou zijn aan een stelsel van (eeuwige) normen; het wordt beschouwd als een fundamenteel menselijk vermogen, dat in de feitelijke normen zijn uitdrukking vindt.

Lid 2.

Voortdurende bereidheid geeft te kennen dat niet gedacht wordt aan het eens voor altijd toepassen van „de toets der rede”, maar aan een steeds weer geldende eis tot rekenschap en bezinning.

Lid 3.

Eerbiediging drukt het beoogde beter uit dan „eerbied” omdat dit laatste woord ook een element van goedkeuring inhoudt.

In zijn menselijke waardigheid houdt in dat de mens ook als men hem bestrijdt of bestraft,

Zie verder vlg. bldz.

in zijn menselijke waarde erkend en gerespecteerd dient te worden.

Lid 4.

Natuurlijke, maatschappelijke en kosmische verbanden. Deze uitdrukking wijst op het besef van geplaatst te zijn in de samenhang van geslacht en familie, groep en samenleving, wereld en kosmos; deze samenhang zal voor de één meer beperkte en rationele betekenis, voor de ander een meer omvattende en religieuze betekenis hebben.

Lid 5.

En drukt mede door het accent uit dat hier aan een onverbreekelijke samenhang gedacht moet worden.

Slotzin

Deze zin legt de nadruk op het feit, dat humanisme niet een overtuiging is die tot niets verplicht, maar evenzeer een richtsnoer voor de levenspraktijk.

Art. 3. DOEL.

Lid 2.

Dit lid houdt in beginsel alles in wat er aan humanistische activiteit in cultureel, paedagogisch en sociaal opzicht denkbaar is; het heeft dan ook geen zin daarvan een (onvolledige) opsomming te geven.

Lid 3.

Geestelijk centrum te zijn. Door deze formulering worden bepaalde niet bedoelde bijgedachten, die de term „geestelijk leiding geven” oproept, uitgesloten; tevens wordt aldus beter weergegeven dat de humanistische activiteit slechts gericht is op hen „die daarvan gediend zijn”.

Werkcentrum voor leketoneel en creatief spel

Op 21 October 1953 werd bij akte verleden door Notaris Mr. P. W. van der Ploeg opgericht het „Werkcentrum voor Leketoneel en Creatief Spel”. Als bestuursleden treden op de dames Mw H. W. Boersma—Smit en Mw Hella Haasse en de heren Ben Groeneveld, Ben Albach, Lou Hoefnagels, Jan Bresser, Guillaume van der Graft en Halbo C. Kool.

Door een groot aantal organisaties op cultureel- en onderwijsgebied was reeds van te voren instemming betuigd met de oprichting van het Werkcentrum. Ook het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen heeft blijk gegeven belangstelling te hebben voor de ontwikkeling van het Lekespel door naast een subsidie voor het Amateurtoneel ook een kleine subsidie toe te kennen aan het Werkcentrum.

In ons land kennen we naast het beroepstoneel en het Amateurtoneel ook het Lekespel.

Het Amateurtoneel stelt zich allereerst ten doel een stuk te brengen dat aan zeke-

re artistieke eisen voldoet terwijl men zich uiteraard er op instelt voor publiek te moeten spelen. Ook de repertoirekeus is hierdoor vaak dezelfde als die van het beroepstoneel.

Bij het Leketoneel ligt dit geheel anders. De gemeenschapsgedachte, „het met elkaar iets doen” is hier het uitgangspunt. Getuigende spelen, religieus of levensbeschouwelijk gefundeerd of het spelen om de vreugde van het spelen zelf, beide vormen worden in ons land beoefend. Het Lekespel bevordert de zelfontplooiing, de bewustwording van en de vormgeving aan de eigen persoonlijkheid.

Het Werkcentrum wil de activiteiten van het leketoneel en het creatieve spel bevorderen, zowel nationaal als binnen de verschillende levensbeschouwelijke groeperingen. Hiertoe werden de volgende secties ontworpen:

1. Volksontwikkeling; speciaal aan het werk onder de militairen moet ook aandacht worden besteed.
2. Onderwijs; vooral de onderwijsvernieuwing zal gebruik kunnen maken van het lekespel en het creatieve spel.
3. Jeugdorganisaties.
4. Auteurs; het geven van opdrachten voor het schrijven van oorspronkelijke Nederlandse stukken is noodzakelijk.

In samenwerking met deze secties wil men komen tot scholing van regisseurs, tot het aanleggen van een documentatie van de bestaande spelen en het uitgeven van een periodiek.

Nadere inlichtingen over het Werkcentrum worden gaarne verstrekt door ondergetekende, vertegenwoordiger van het H.V. in het Werkcentrum.

CHR. J. MEIJER,
Diamanstraat 49 II, A'dam.

RECTIFICATIE NOTULEN

In de notulen van het 8e jaarlijkse congres, welke werden gepubliceerd in „In en Om”, Nr. 4, zijn enkele onjuistheden geslopen. De volgende correcties dienen te worden aangebracht:

Pag. 5. 1e kolom. Na 1. *Opening* dient te volgen: Om 16.10 uur vangt de algemeen voorzitter, dr. J. P. van Praag, zijn openingsrede aan met woorden van welkom tot de gasten, onder wie de burgemeester van Hilversum, de Heer J. J. G. Boot, de afgevaardigden en de belangstellenden. „Het Verbond staat in duidelijke strijdpositie enz.”

Pag. 5. 3e kolom.

In de woorden van Polet (*Soest*) dient kaderscholen te worden vervangen door kaderscholing.

Pag. 7. 1e kolom. Twaalfde regel van boven. Te lezen: Een ongelukkig gemeenschapsbesluit.

Pag. 7. 2e kolom. Vijfde regel van boven. Te lezen: Extra-steun impliceert geen bevoogding.

EMIGRATIE

De Algemene Emigratie Centrale (A.E.C.) in medio 1952 opgericht, heeft nu een 8-tal kantoren in Nederland geïnstalleerd. Deze kantoren dienen als technische centra en steunpunten voor de plaatselijke emigratie-commissies van de A.E.C. in hun ressort.

Zoals U bekend maakt onze organisatie deel uit van de A.E.C. welke emigratiecentrale wij mede hebben helpen oprichten.

Door de oprichting van deze 8 kantoren n.l. 3 districts- en 5 sub-districtskantoren, zal de zich bij de A.E.C. anmeldende candidaat-emigrant, behalve alle gewenste voorlichting, ook de zekerheid hebben, van het begin van zijn aanmelding, tot aan zijn vertrek, geheel door de A.E.C. te worden geholpen.

Deze hulp die een ieder verkrijgt, ontvangt hij steeds kosteloos, waarbij alle persoonlijke problemen — indien gewenst — doorgepraat kunnen worden in een vertrouwelijk gesprek onder 4 ogen.

Ook de vrouw of de verloofde verkrijgt de voorlichting die zij behoeft. En bij de voorlichting van de emigrerende man en vrouw behoort een zo goed mogelijke voorbereiding in cursusverband, waarbij naast een kennis van de taal, ook aandacht wordt besteed aan een voorlichting over land en volk van Uw toekomstig Vaderland.

Enkel zó voorbereid, zal emigratie een succes worden. En dit succes beoogt úw geluk!

Dit belangrijke onderdeel bij de emigratie verkrijgt in de voorlichting van de A.E.C. alle aandacht. Naast de voorlichting, die aspirant-emigranten van de plaatselijke A.E.C.-commissies in de avonden op 75 plaatsen in Nederland kunnen verkrijgen, bestaat nu gelegenheid zich ook tot de districts- en sub-districtskantoren van de A.E.C. te wenden, waar U op iedere werkdag tussen 9 en 12 uur v.m. en van 2—5 uur n.m. (behalve Zaterdagmiddag) terecht kunt. Deze districts- en sub-districtskantoren van de A.E.C. zijn gevestigd te:

Groningen: Martinikerkhof 32.

Leeuwarden: Landbouwhuis, Willemskade 11.

Assen: Oostersingel 25.

Zwolle: Burg. van Roijensingel 22.

Arnhem: Velperweg 53.

Amsterdam: Plantage Badlaan 18.

's-Gravenhage: Javastraat 96.

Goes: Landbouwhuis, Grote Markt 28.

Wij raden al onze leden, die aan emigratie denken aan, zich door de A.E.C. te doen voorlichten.